

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska (przewodniczący)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Elżbieta Karska (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania A. C.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z 4 marca 2022 r.
w przedmiocie umorzenia postępowania w sprawie dalszego zajmowania stanowiska
przez sędziego osiągającego wiek uprawniający do przejścia w stan spoczynku,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 18 lipca 2024 r.,

1. podejmuje zawieszone postępowanie;

2. oddala odwołanie.

Tomasz Demendecki Joanna Lemańska Elżbieta Karska

UZASADNIENIE

Uchwałą nr [...] z dnia 4 marca 2022 r. (dalej: uchwała) Krajowa Rada Sądownictwa (dalej również jako: KRS lub Rada) na podstawie art. 41 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 269; dalej: u.KRS) w zw. z art. 69 § 1b ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. 2020 r. poz. 2072 ze zm.; dalej: p.u.s.p.) umorzyła

postępowanie w sprawie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego przez A. C. – sędziego Sądu Okręgowego w G. (dalej również jako: Uczestniczka lub Odwołująca się).

W uzasadnieniu zaskarżonej Uchwały KRS wyjaśniła, że sędzia A. C. pismem z 20 stycznia 2022 r. oświadczyła wolę dalszego zajmowania stanowiska sędziego, przy czym 14 kwietnia 2022 r. ukończyła 65 lat. Jednocześnie, pismem z 20 stycznia 2022 r. Uczestniczka wniosła o przywrócenie terminu do złożenia oświadczenia woli dalszego zajmowania stanowiska sędziego, podnosząc, że jego uchybienie wynikało z sytuacji życiowej i zdrowotnej.

Krajowa Rada Sądownictwa biorąc pod uwagę fakt, że sędzia A. C. powinna złożyć oświadczenie woli dalszego zajmowania stanowiska w terminie nie późniejszym niż na sześć miesięcy i nie wcześniejszym niż na dwanaście miesięcy przed ukończeniem 65 roku życia, przyjęła, że Uczestniczka postępowania nie zaznała przeszkód w złożeniu wniosku w terminie określonym w art. 69 § 1b p.u.s.p., a z racji złożenia wniosku poza ustawowo wyznaczonym terminem umorzyła postępowanie.

Pismem z 25 marca 2022 r., A. C. wniosła odwołanie od przedmiotowej uchwały KRS. Zaskarżonej uchwale zarzuciła:

1. naruszenie art. 41 u.KRS poprzez bezzasadne umorzenie postępowania w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez sędziego osiągającego wiek uprawniający do przejścia w stan spoczynku, w sytuacji gdy wniosek o przywrócenie terminu do złożenia oświadczenia, o jakim mowa w art. 69 § 1 p.u.s.p. był uzasadniony;
2. naruszenie art. 33 ust. 1 u.KRS polegające na podjęciu uchwały skutkującej faktycznym wydaleniem sędziego z zawodu, bez wszechstronnego rozważenia sprawy, mimo, że sędzia spełnił warunki pozwalające na dalszą pracę, a w szczególności złożył stosowne oświadczenie woli w terminie w którym było to możliwe, przedłożył zaświadczenia o stanie zdrowia stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, wydane na zasadach określonych dla kandydata na stanowisko sędziowskie, a dotychczasowa praca sędziego nie uprawnia do przyjęcia, że dalsze

zajmowanie stanowiska sędziego nie jest uzasadnione interesem wymiaru sprawiedliwości oraz ważnym interesem społecznym.

Odwołująca się wniosła o uchylenie zaskarżonej uchwały i przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania, a nadto o udzielenie zabezpieczenia poprzez wstrzymanie skuteczności zaskarżonej uchwały do czasu faktycznego zakończenia postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 69 p.u.s.p. [s]ędzia przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia, chyba że nie później niż na sześć miesięcy i nie wcześniej niż na dwanaście miesięcy przed ukończeniem tego wieku oświadczy Krajowej Radzie Sądownictwa wolę dalszego zajmowania stanowiska i przedstawi zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, wydane na zasadach określonych dla kandydata na stanowisko sędziowskie (§ 1). Krajowa Rada Sądownictwa może wyrazić zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego, jeżeli jest to uzasadnione interesem wymiaru sprawiedliwości lub ważnym interesem społecznym, w szczególności jeśli przemawia za tym racjonalne wykorzystanie kadr sądownictwa powszechnego lub potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególnych sądów (§ 1b zd. 1).

Z kolei stosownie do art. 44 ust. 1 zd. 1 oraz ust. 3 u.KRS, [u]czestnik postępowania przed Krajową Radą Sądownictwa może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej. Do postępowania przed Sądem Najwyższym stosuje się przepisy k.p.c. o skardze kasacyjnej – z wyjątkiem art. 87¹ k.p.c., który ustanawia w postępowaniu przed Sądem Najwyższym tzw. przymus adwokacko-radcowski.

Sędzia A. C. sformułowała w odwołaniu zarzut naruszenia art. 41 u.KRS poprzez bezzasadne umorzenie postępowania w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez sędziego osiagającego wiek uprawniający do przejścia w stan spoczynku w sytuacji, gdy wniosek o przywrócenie uchybionego terminu do złożenia oświadczenia, o jakim mowa w art. 69 § 1 p.u.s.p. był uzasadniony.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtował się pogląd, zgodnie z którym termin określony w art. 69 § 1 p.u.s.p. jest szczególnym terminem prekluzyjnym. Wobec powyższego, wyrażenie przez Krajową Radę Sądownictwa zgody na dalsze zajmowanie przez sędziego stanowiska nie może nastąpić w przypadku złożenia wniosku po tym terminie (wyrok Sądu Najwyższego z 4 listopada 2003 r., III KRS 4/03, OSNP 2004/16/29).

Jednocześnie, jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 14 grudnia 2004 r., III KRS 8/04, OSNP 2005/14/219, termin do złożenia oświadczenia woli dalszego zajmowania stanowiska sędziowskiego „[n]ie może (...) zostać przywrócony, gdyż nie istnieje żaden przepis (taki jak art. 265 k.p.), pozwalający na takie rozstrzygnięcie.

Należy zauważyć, że zgodnie z art. 69 § 1 *in principio* p.u.s.p., sędzia przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia. Tylko wówczas, gdy złoży w terminie wniosek o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziowskiego, pozostaje w służbie do czasu zakończenia postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym (art. 69 § 3 zd. drugie p.u.s.p. [obecnie art. 69 § 1b p.u.s.p. – przyp. aut.]). Inaczej mówiąc, jeżeli sędzia nie złoży w terminie wniosku, to z dniem ukończenia 65 roku życia następuje skutek materialnoprawny polegający na przejściu w stan spoczynku. Dlatego też niemożliwe jest przywrócenie tego terminu”.

Podobnie wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z 6 lipca 2005 r., III KRS 3/05, niepubl., określając dodatkowo konsekwencje zgłoszenia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia oświadczenia woli dalszego zajmowania stanowiska sędziowskiego: „[p]rekluzyjne skutki niezachowania terminu do złożenia przedmiotowego wniosku, polegające na przejściu sędziego w stan spoczynku w terminie określonym przez ustawę, powodują bezprzedmiotowość (niedopuszczalność) wniosku o przywrócenie tego terminu”.

Sąd Najwyższy w obecnym składzie podziela przytoczone wyżej poglądy uznając, że sędzia A. C. nie złożyła Krajowej Radzie Sądownictwa w ustawowym terminie oświadczenia woli dalszego zajmowania stanowiska sędziowskiego i odpowiednich zaświadczeń stosownie do treści art. 69 § 1 p.u.s.p. (termin ten nie podlega przywróceniu, niezależnie od przyczyn jego uchybienia), co w konsekwencji jest równoznaczne z brakiem wniosku. Okoliczność ta powoduje, że odwołanie

podlega oddaleniu, a co za tym idzie rozważanie zarzutu naruszenia art. 33 ust. 1 u.KRS stało się bezprzedmiotowe.

Z powyższych względów, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji wyroku.

Tomasz Demendecki Joanna Lemańska Elżbieta Karska

[SOP]

[ms]